

Bijlage 2 Toelichting op werking CBBS

Achtergrond

Sinds de invoering van het systeem rondom arbeidsongeschiktheid in Nederland zijn diverse systemen gebruikt voor de vaststelling van de mate van arbeidsongeschiktheid. Sinds de jaren '90 was er FIS, die in 2002 is overgegaan in het vergelijkbare CBBS. In al deze jaren heeft zich (tot de coronacrisis) nimmer een situatie voorgedaan waardoor actualisatie van het functiebestand voor langere duur dusdanig beperkt was, dat de omvang en samenstelling ervan in het geding is geweest. Het gaat daarom om uitzonderlijke situaties, die van langere duur zijn, waardoor de bezoeken aan de werkplek door de arbeidsdeskundig analist (ADA) ernstig beperkt of geheel niet mogelijk zijn.

Gedacht kan worden aan gezondheidscrisissen, zoals recent de coronapandemie, waardoor de samenleving beperkingen wordt opgelegd. Ook regionale 'rampen' kunnen ertoe leiden dat in bepaalde regio's sprake is van langdurige ontwrichting van de samenleving en bedrijfsvoering, zoals regionale overstromingen. In het getroffen gebied is de bedrijfsvoering van ondernemers dan tijdelijk niet mogelijk, hetgeen doorwerkt in de mogelijkheden tot actualisatie van het functiebestand. Omdat de functies in het CBBS aan het vereiste van landelijke dekking moeten voldoen, kan een crisis die zich in één arbeidsmarktregio voordoet, doorwerken in het CBBS als geheel.

Korte beschrijving CBBS

Het CBBS is het functiebestand dat wordt gebruikt als hulpmiddel om de mate van arbeidsongeschiktheid als gevolg van ziekte of beperking vast te stellen.

Het inkomen van de werknemer dat werd verdiend voorafgaand aan het intreden van de ziekte of beperking wordt vergeleken met het inkomen dat nog kan worden verdiend in algemeen geaccepteerde arbeid, waarbij rekening wordt gehouden met de resterende belastbaarheid en de bekwaamheden van de werknemer. Deze vergelijking resulteert in een mate van arbeidsongeschiktheid.

In het CBBS komt het werk van de verzekeringsarts (VA), de ADA en de arbeidsdeskundige (AD) samen. De VA legt de belastbaarheid met een functionele mogelijkhedenlijst (FML) vast in het systeem. De AD wordt door het systeem ondersteund om het inkomen dat nog kan worden verdiend vast te stellen en het arbeidsongeschiktheidspercentage te berekenen. Het hiervoor genoemde inkomen vloeit voort uit de door de ADA beschreven functies in het functiebestand; een belangrijk onderdeel van het CBBS.

In het functiebestand zijn zo'n 6.000 bestaande functies van de Nederlandse arbeidsmarkt opgenomen en beschreven. De ADA bezoekt doorlopend bedrijven en spreekt daar met HR-functionarissen, leidinggevend en werknemers zelf om op een juiste, zorgvuldige en complete wijze de functieanalyse te kunnen uitvoeren. Met behulp van alle verkregen informatie tijdens de functieanalyse en later geraadpleegde bronnen (zoals cao, pensioeninformatie, etc.) wordt een functiebeschrijving opgesteld. Een functiebeschrijving bevat o.a. de aard van het bedrijf, de taken in een functie, een uitgebreide functiebeschrijving, de werkomstandigheden, benodigde bekwaamheden, opleidingseisen, arbeidspatronen, urenvarianten, arbeidsplaatsen, loon en looncomponenten, en de functiebelasting op ruim 50 belastingpunten. Het gaat dan om fysieke aspecten van de arbeid, zoals hoeveel er getild of gebogen wordt in de functie, of er moet worden gereikt en hoe lang er per dag wordt gezeten of gelopen. Daarnaast zijn er ook punten van mentale belasting beschreven, zoals of er sprake is van klantcontact, veel of weinig omgang met collega's, werkdruk en omgevingsfactoren, zoals geluid en temperatuur. Deze belastingpunten komen overeen met de belasting die de verzekeringsarts in de FML vastlegt. Een arbeidsdeskundige kan daarmee een weging maken tussen de functionele mogelijkheden die iemand heeft en de belasting in de functies uit het CBBS. Op basis van het beeld van betrokken burger (waaronder opleidingen, werkervaring) en met deze weging beoordeelt de arbeidsdeskundige of deze persoon de functies zou kunnen uitvoeren.

De vaststelling en meting van deze ruim 50 belastingpunten vindt plaats door een ADA. De ADA heeft hiervoor een opleidingstraject van ruim één jaar doorlopen. Het bedrijfsbezoek, dat vaak een dagdeel duurt, biedt de ADA gelegenheid om eigen waarnemingen te doen van de belastingpunten. Dit kan door metingen (duw- en trekkracht, afstanden) en door het aanschouwen van de wijze

waarop de werkzaamheden door een werknemer worden uitgevoerd. Daarnaast wordt alle relevante informatie uitgevraagd waarmee de ADA later de functie juist kan indelen in een SBC-code, de functionele leeftijd kan bepalen, etc.

Het onderzoek door de ADA op de werkplek speelt een belangrijke rol om tot een zorgvuldige functieomschrijving te komen. In de nota van toelichting bij de wijzigingen in het Schattingsbesluit per 18 augustus 2004¹ is onder andere opgenomen: "Dit betekent dat een ADA van het UWV de betreffende functie op de werkvloer onderzoekt en zo nodig de beschrijving ervan in het CBBS en de loonwaarde aanpast." Het is inmiddels vaste rechtspraak dat in beginsel dient te worden uitgegaan van de juistheid van de in het CBBS opgenomen gegevens (die door de ADA zijn onderzocht). De Centrale Raad van Beroep (CRvB) is mede tot deze overwegingen gekomen gelet op de wijze waarop een in het CBBS opgenomen functiebeschrijving is gebaseerd, namelijk de waarnemingen en bevindingen van de ADA. Als er twijfel is over de belastbaarheid van een werknemer in relatie tot een specifiek geduide functie, dan kan de arbeidsdeskundige, ook als deze in bezwaar- of beroepsprocedures voor uitleg wordt betrokken, altijd een nadere toelichting vragen aan de ADA.

Binnen het CBBS worden functies geclusterd in SBC-codes, een Standaard Beroepen Classificatie code. Het gaat daarbij om functies die onder dezelfde werksoorten vallen en daardoor een voldoende mate van verwantschap kennen. Door te werken met SBC-codes en functiebeschrijvingen wordt gepoogd om de inhoudelijke overeenkomsten van functiebeschrijvingen binnen één SBC-code te maximaliseren. Deze werkwijze is eveneens gericht op het creëren van een zo groot mogelijke diversiteit tussen SBC-codes. Hiermee wordt voorkomen dat de arbeidsongeschiktheidsbeoordeling een te enge basis heeft. Daarnaast geldt een vereiste van 'landelijke dekking' in verband met het realiteitsgehalte van de claimbeoordeling. Een SBC-code kan pas voor de claimbeoordeling worden gebruikt als hierin minimaal één (actuele) functie met minimaal één arbeidsplaats is vertegenwoordigd in elk van de vijf regio's waarin UWV Nederland heeft verdeeld. Verval van een functie (bijv. t.g.v. faillissement) in één arbeidsmarktregio waar geen direct vervangende functie (tweede functie) is opgenomen heeft als gevolg dat de gehele SBC-code vervalt dat alle andere functies binnen die SBC-code niet meer gebruikt kunnen worden in de claimbeoordeling. Zodra in de ontbrekende regio weer een nieuwe functie in het CBBS wordt toegevoegd is de landelijke dekking voor de betreffende SBC-code hersteld en kunnen alle functies in deze SBC-code (mits actueel) wederom betrokken worden in de claimbeoordeling.

¹ Stb 2004, 434, p.12